

FELFEDEZŐK MINDAHÁNYAN

Herman Chouns a megérzések embere volt. Néha beletalált, néha tévedett, körülbelül ötven-ötven százalék arányban. Ugyanakkor, tekintetbe véve, hogy sokszor a lehetőségek egész univerzumából kellett kirángatnia a helyes választ, az ötven-ötven arány egész szépen festett.

Chouns korántsem örült annyira ezen képességének, mint az várható lett volna. Túl nagy terheket rakott rá. Az emberek elvacakoltak egy-egy problémával, és miután semmire sem jutottak, őhöz fordultak, és azt mondták:

- Te mit gondolsz, Chouns? Légy szíves, vedd már elő a jó öreg intuíciódat!

És ha az általa javasolt megoldással kudarcot vallottak, mindenki őt tartotta felelősnek. Tovább nehezítette a helyzetét, hogy mélyüri felderítőként dolgozott, és gyakran fordult elő, hogy sok múlott a döntésein.

- Szerinted az a bolygó megér egy közelebbi szemrevételezést? - kérdezték tőle állandóan. - Mit gondolsz, Chouns?

Így aztán komoly megkönnyebbülést hozott számára, amikor a változatosság kedvéért kétfős útra vezényelték (ami azt jelentette, hogy egy kevésbé fontos helyszínt kell felkeresnie, és ettől a nyomás is alábbhagy), és mindennek a tetejébe Allén Smith-t kapta úti társnak.

Smith elég közönséges alak volt, de legalább gyakorlatiasan gondolkodott. Az utazás első napján azt mondta Chouns-nak:

- Szerintem az a dolog veled úgy működik, hogy az agyadban az adattároló területek extra hatékonyan dolgoznak. Amikor szembekerülsz egy problémával, annyi apró részletre emlékszel, amennyit mi, a többiek együttesen sem tudunk felidézni ahhoz, hogy döntésre jussunk. Nevezhetjük ezt megérzésnek, de attól csak titokzatosabb lesz, pedig nem az.

Beszéd közben alaposan felborzolta, majd gondosan lesimította szőke haját, ami ettől úgy tapadt a fejére, mintha szoros sapkát viselt volna.

Chouns - akinek a haja rendszerint felborzolódva meredezett mindenfelé, és akinek az orra nem csupán pisze volt, de még félre is állt egy kicsit - a maga szelíd módján válaszolt:

- Én meg úgy tartom, hogy talán telepátia lehet.

- Micsoda? Ostobaság! - csattant fel Smith, majd gúnyos hanghordozással (vagyis a tőle megszokott módon) folytatta: - A tudósok már ezer éve kutatják a pszionikát, de nem jutottak vele semmire. Nem léteznek efféle jelenségek. Nincs olyan, hogy jövőbe látás, nincs telekinézis, nincs jóslás, és nincs telepátia.

- Ezt készséggel elismerem, de gondolkodj el azon, amit most mondok! Szóval, ha telepatikus úton kapok egy-egy képet arról, hogy mi jár egy adott embercsoport tagjainak fejében, talán képes vagyok integrálni az információkat, és előjönni a helyes válasszal. Még akkor is, ha közben nem vagyok tudatában annak, hogy mi történik. Ebben az esetben többet tudok, mint a csoport tagjai külön-külön, így aztán jobb ítéletet tudok hozni, mint mások. Legalábbis olykor-olykor...

- Van erre bármi bizonyítékod?

Chouns a társára fordította szelíd, barna szemét, és halkán kibökte:

- Csak egy megérzés...

Tűrhetően kijöttek egymással. Chouns örült társa üdítő gyakorlatiasságának, és Smith lekezelően gúnyolódott a társa töprengésein. Gyakran vitatkoztak, de sosem veszték össze.

Hamarosan elérték az úti céljukat, vagyis egy gömbhalmazt, amely még sosem tapasztalta meg az emberkéz készítette nukleáris reaktor energia-kilövelléseit, de még a fokozódó feszültség sem rontott a kettejük viszonyán.

- Kíváncsi lennék - mélázott a pilótafülkében üldögélve Smith -, hogy mit kezdenek ezzel a rengeteg adattal a Földön? Néha úgy érzem, csak az időnket vesztegetjük.

- A Föld még csak most kezd igazán terjeszkedni - válaszolta Chouns. - Azt jelenleg senki sem tudja megállapítani, hogy az emberiség milyen messzire jut a Galaxisban, mondjuk, egymillió év alatt. Valamennyi adat, amit beszerzünk az egyes világokról, egy napon kapóra jöhet valakinek.

- Amikor így beszélsz, az a benyomásom támad, hogy a Felderítő Csapatok toborzóinak

kézikönyvét olvasgatom - jegyezte meg Smith. - Gondolod, hogy találunk valami érdekeset odabent? - Azzal rámutatott egy monitorra, amelyen az immáron nem is olyan távoli halmaz képe látszott. A csillagai kiöntött hintőpor szemcséire emlékeztetve csoportosultak a középpont körül.

- Talán... volt egy megérzésem... - Chouns hirtelen elharapta a szót, pislantott egyet-kettőt, és bátortalanul elmosolyodott.

Smith felhorkant, és ingerülten megszólalt:

- Akkor most mérjük be a legközelebbi csillagszoportot, és haladjunk át véletlenszerű irányokban a sűrűjén. Egyet teszünk tíz ellen, hogy találunk egy 0.2 alatti McKomin-arányt!

- Veszíteni fogsz - mormolta Chouns, és feltámadt benne az az izgalom, ami mindannyiszor elfogta, amikor új, feltérképezetlen világok felé tartott. Az érzés ragályos volt, évről évre több száz fiatalat fertőzött meg. Az ifjak - ahogyan az ő idejében is - seregestől tódultak a Csapatokhoz, mohón várták, hogy új világokat lássanak, amelyeket a leszármazottaik egy napon a sajátjuknak nevezhetnek... Felfedezők mindahányan...

Ebben a pillanatban Chouns és Smith megkapta a szükséges adatokat, megtették az első, viszonylag rövid úrigrást, és nekiláttak felderíteni a csillagok körül keringő bolygórendszereket. A számítógépek tették a dolgukat. Az információk folyamatosan áradtak, az adatmennyiség nöttön-nőtt. Minden a maga megnyugtatóan unalmas módján zajlott, egészen a 23. rendszerig, amikor is - röviddel az újabb ugrás befejezése után - a hiperatom-hajtóművek leálltak.

- Furcsa... - dűnyögte Chouns. - Az analízátorok nem közlik, hogy mi hibásodott meg.

Smith a műszerfalra pillantott, és nyomban látta, hogy a társának igaza van. A mutatók szeszélyesen, rendszertelenül ugráltak. Egyszer sem nyugodtak meg kellően hosszú időre, így aztán nem jelezték a diagnózist. És ennek következtében nem lehetett végrehajtani a javításokat.

- Még sosem láttam ilyet! - morogta Smith. - Mindent le kell állítanunk, és nekünk kell megkeresnünk a hibát.

- Ezt akár kényelmesebb körülmények között is megtehetjük - jelentette ki Chouns, aki mostanra már a teleszkópoknál állt. - A rakétahajtóművel semmi baj, és két megfelelő bolygó kering ebben a rendszerben.

- Valóban? Mennyire megfelelőek és melyikek azok?

- Az első és a második a négy közül - válaszolta Chouns. - Mindkettő víz-oxigén típusú. Az első egy kicsivel melegebb és nagyobb, mint a Föld. A második valamivel hidegebb és kisebb. Hogy tetszik?

- Életjelek?

- Mindkettőn. Egyébként növényi életjelek.

Smith csak legyintett. Ezen senki sem lepődött volna meg. A növényi élet inkább sűrűn, semmint ritkán fordult elő a víz-oxigén világokon. És az állatokkal szemben a növényeket a teleszkópokon keresztül is meg lehetett vizsgálni - de még inkább spektroszkópokkal. A felderítők mindössze négy fotokémiai festékanyagot találtak az összes eddig felfedezett növényi létformában, és ezeket az általuk visszavert fény színképe alapján könnyen meg lehetett határozni.

- A növényzet mindkét bolygón klorofill alapú - közölte Chouns. - Úgy fogjuk magunkat érezni, mintha a Földön lennénk. Otthon, édes otthon...

- Melyik van közelebb? - kérdezte ridegen Smith.

- A kettes számú, és már felé tartunk. Van egy olyan érzésem, hogy barátságos bolygóra bukkantunk.

- Ha nem bánod, azt majd a műszerek adatai alapján fogom megítélni - felelte Smith.

Ezúttal azonban beigazolódni látszott Chouns megérzése. A bolygó szelídnek tűnt a magasból. A felszínét óceánok egész hálózata borította, ami biztosította, hogy a helyi éghajlatok kiegyensúlyozottak, és nem fordulnak elő jelentős hőingadozások. A hegyvonulatok alacsonyak és lekopottak voltak, míg a növényzet megoszlása magas fokú és széleskörű termékenységére utalt.

A leszállás alatt Chouns a műszerfalnál ült. Smith egyre ingerültebb lett, és türelmét veszítve megkérdezte:

- Miért válogatsz? Nem mindegy, hová teszed le?

- Egy kopár foltot keresek - válaszolta nyugodtan Chouns. - Nem akarok felperzselni

többhektárnyi növényzetet.

- Miért, ha megteszed, mi lesz?

- Miért, ha nem teszem meg, mi lesz? - kérdezett vissza Chouns, és ebben a pillanatban észrevett egy kopár foltot.

Csak aztán történt, a leszállás utáni percekben, hogy rádöbrentek, mibe botlottak.

- Szentséges féreglyuk... - hüledezett Smith.

Chouns kábultan pislogott. Az űr eddig felderített régióiban az állati élet ritkábban fordult elő, mint a növényi, és a mégoly halovány intelligencia még ritkábban. Itt viszont, a hajótól alig félmérföldnyire alacsony, zsúpfedeles kunyhók álltak - nyilvánvalóan egy kezdetleges intelligencia termékei.

- Óvatosan... - suttogta döbrenten Smith.

- Nem hiszem, hogy veszély leselkedik ránk - közölte Chouns, azzal magabiztosan kilépett a bolygó felszínére. Smith még egyszer körülnézett, és követte a társát.

Chouns nehezen uralkodott az izgatottságán.

- Ez valami elképesztő! - suttogta rekedtes hangon. - Az eddigi jelentések legfeljebb barlangokról vagy összekötözött faágakról szólnak.

- Remélem, ártalmatlanok! - jegyezte meg idegesen Smith,

- Ez a világ túl békés ahhoz, hogy veszélyesek legyenek. Szagolj bele a levegőbe!

A terep a leszállásra kiszemelt területtől kezdődően egészen a láthatárokig - leszámítva egy sávot, ahol egy alacsony dombvonulat törte meg a síkságot - megnyugtató, halvány rózsaszínben játszott, amelyet klorofill tartalmú növények zöld foltjai tarkítottak. A közelebb fekvő területeken az egybefüggő rózsaszín szőnyeg virágokká bomlott szét, finom és pompás virágokká. Csupán a kunyhók közvetlen szomszédságában tűntek fel borostyánsárga árnyalatok - a földi búzához hasonlatos, kalászos növények álltak arrafelé.

A kunyhókból teremtmények léptek ki, és kissé bizonytalan bizalommal közeledtek az űrhajóhoz. Négy lábon jártak, mélyen előregörnyedve, a magasságuk legfeljebb három láb lehetett. A fejük szilárdan ült a vállukon, kidülledő szemek (Chouns hatot számolt meg egyedenként) teljes kört alkottak a fejük körül, és rendkívül zavaró módon külön-külön is foroghattak. Ez pótolja a fej mozdíthatatlanságából eredő hátrányokat - állapította meg magában Chouns.

Az állatok farából fark nyúlt ki, amely a végénél kettéágazva két zömök nyúlványban folytatódott, amiket valamennyi teremtmény magasra feltartott. A nyúlványok folyamatosan és gyors ütemben rezegtek, amitől a körvonalai elmosódtak tűntek.

- Mehetünk - jelentette ki Chouns. - Nem fognak bántani minket, ebben teljesen biztos vagyok.

Az állatok körülvették a két embert, és tőlük biztonságos távolságban lecövekeltek. A farknyúlványaik folyamatosan változó magasságú, zümmögő hangot keltettek.

- Alighanem így kommunikálnak - vélte Chouns. - És szerintem az is nyilvánvaló, hogy növényevők. - Rámutatott az egyik kunyhóra, amely előtt a faj egyik kis termetű egyede ült a földön. A teremtmény a farkával letépett egy borostyánszínű növényt, a kalászát bekapta a szájába, majd a szárat megrántva a fogaival lehántotta róla a szemeket, valahogy úgy, ahogyan egy ember szopogatja le a maraschinó-cseresznyéket a fopiszkálóról.

- Az emberek néha salátát esznek - válaszolta Smith -, de az még nem bizonyít semmit.

Egyre több és több teremtmény bukkant fel a közelükben, néhány másodpercig ott ögyelegtek körülöttük, aztán belevesztek a rózsaszín és zöld tengerbe.

- Mondom, hogy növényevők! - ismételte határozottan Chouns. - Nézd csak meg, hogy gondozzák a főterméküket!

A Chouns által „főterméknek” nevezett növények alsó részén lágy, zöld tüskék sűrű koronája terült el, közvetlenül a talaj felett. A korona közepéből egyetlen, szőrös szál állt ki, amelyen egymástól kétujjnyi távolságra duzzadt, erezett rügyféslesek sorakoztak, és láthatóan lüktettek a bennük rejlő életerőtől. Felül a szár halvány rózsaszín virágokban végződött, amelyek a színüket leszámítva alig különböztek a földi virágoktól.

A növények mértani pontossággal kijelölt sorokban és oszlopokban álltak. Fellazított talaj vette körül őket; a rögökön apró szemcsék fehérlettek, ami műtrágya vagy gyomirtó lehetett. A mezőt

keskeny ösvények szeltek át - éppen akkorák, hogy egy állat elférhessen rajtuk -, és valamennyi mellett egy-egy sekély árok húzódott, nyilván egy-egy öntözőcsatorna.

Az állatok hamar szétszéledtek a mezőn, aztán a fejüket lehajtva, szorgalmasan munkálkodtak. Csupán néhányan maradtak az idegenek közelében.

- Derék gazdák! - állapította meg elismerően bólogatva Chouns.

- Nem rossz - ismerte el Smith, azzal fűrgé léptekkel elindult a hozzá legközelebb eső növények felé. Amikor a jobb kezét öt-hat ujjnyi távolság választotta el az egyik virágtól, mozdulatlaná dermedt, részben azért, mert a farkkregések hangja hirtelen felerősödött és élesebbé vált, de főleg azért, mert egy fark ténylegesen megérintette a vállát. Az érintés finom volt, de határozott, és az üzenetet nem lehetett félreérteni.

Smith hátralépett, és felnyögött:

- Mi a szent úrvillám...

Tétova mozdulattal a sugárvetője felé nyúlt, mire Chouns rászólt:

- Aggodalomra semmi ok! Nyugodj meg!

Ekkor újabb, féltucatnyi teremtmény közeledett feléjük, amelyek aztán alázatosan és szelíden növényeket kínáltak fel nekik - egyesek a farkukkal tartották, mások az orrnyúlványukkal lökdösték előre a letépett szálakat.

- Kifejezetten barátságosak - állapította meg Chouns. - Ha letépünk egy virágot, azzal alighanem vétünk a szokásaik ellen. A növényeket valószínűleg merev szabályok szerint gondozzák. A növénytermesztő kultúrák zömének vannak termékenységi rituásaik, és csak az Úristen tudja, hogy ezek mifélek. Itt a növények művelését szabályzó törvények valószínűleg szigorúak, máskülönben azok a sorok nem lennének ennyire egyenesek. A szent napfogyatkozásra... az otthoniak eldőlnek, ha hírért veszik ennek...

A farkkregések hangja ismét felerősödött, közben a teremtmények távolabbra húzódtak. Néhány másodperccel később a faj újabb egyede bukkant elő a falucska közepén álló kunyhóból.

- Ez lesz a főnök - mormolta Chouns.

A lény lassan közeledett, a farkát magasan feltartotta, és mindkét nyúlvány egy- egy apró, fekete tárgyra fonódott. A teremtmény az idegenektől ötlépcsnyire megállt, és előrelendítette a farkát.

- Nekünk adja... - mondta Smith, és meglepetten hozzátette: - Az isten szerelmére, Chouns, ezt nézd meg!

Chouns ekkorra már izgatottan meredt a tárgyakra, és szinte fuldokolva kibökte:

- Ga... Gamow... hipertér-szondák... Tízezer dollárt ér darabja...

Smith körülbelül egy óra múlva lépett ki a hajóból, és még a rámpán járt, amikor izgatottan odaordított a társának:

- Működnek! Tökéletes állapotban vannak! Gazdagok vagyunk!

- Végignézem a kunyhóikat! - kiáltott vissza Chouns. - Egyelőre nem találtam többet!

- Ne légy telhetetlen! - kurjantotta Smith. - Magasságos ég, ezeket mindenhol boldogan elfogadják, akár egy marék dollárt!

De Chouns kezét a csípőjére rakva, böszülten nézelődött tovább. Három teremtmény kunyhótól kunyhóig, kitartóan követte őt. Türelmesek voltak, nem gátolták semmiben, de mindig úgy helyezkedtek, hogy közte és a gondosan ápolt ültetvény között legyenek. Most mozdulatlaná dermedve, figyelmesen fürkészték őt.

Smith a társa mellé sietett, és tovább lelkendezett:

- A legújabb modellek! Ide nézz! - rámutatott a műszerek oldalán domborodó, tökéletesen olvasható felírra: X-20 Modell, Gamow Művek, Varsó, Európai Szektor.

Chouns éppen csak odapillantott, és türelmetlenül kijelentette:

- Engem az érdekel, hogy szerezzek még néhányat! Tudom, hogy valahol a közelben vannak még Gamow-szondák, és meg akarom szerezni őket! - Erősen z' hálva beszélt, és az arca sötétvörös színben játszott.

A nap lenyugodni készült, a hőmérséklet gyors ütemben csökkent, míg végül kellemetlenül hűvössé vált. Smith kettőt tüszentett, aztán Chouns is.

- A végén még tüdőgyulladást kapunk! - dörögte szipákolva Smith.

- Meg kell értetnem velük - válaszolta konokul Chouns. Felbontott egy sertéshúskonzervet, sietve bekanalazta a tartalmát, magába zúdított egy adag konzervkávét, és máris készen állt, hogy újra megpróbálja.

Feltartotta a szondákat, és odakiáltott a teremtményeknek:

- Hozzatok még ilyeneket! Van még itt ilyen?

Rámutatott az egyik műszerre, aztán a másikra, majd maga elé bökődött a levegőbe, mintha további szondák sorakoztak volna ott.

Aztán, miközben a napkorong felső íve is a láthatár alá süllyedt, hangos zümmögés szállt fel az ültetvényről. A teremtmények a fejüket lehajtva álltak, függőlegesen felnyújtották a farkukat, és úgy rezgették a kettős nyúlványokat, hogy azok visító hangot hallatva láthatatlanná váltak az alkonyati homályban.

- Mi a szent úr... - dörögte nyugtalanul Smith. - Hé, nézd csak a virágokat! - Azzal ismét tüsszentett néhányat.

A halvány rózsaszín virágszirmok látható gyorsasággal becsukódtak.

Chouns-nak kiabálnia kellett, hogy az átható zúgássá erősödött zümmögés közepette a hangja eljusson a társához:

- Valószínűleg a napnyugtára adott reakció. A virágok bezárulnak éjszakára. Ez a lárma afféle vallásos tiszteletadás lehet!

Alighogy befejezte a mondatot, írnom érintést érzett a csuklóján. Lenézett, és meglátta, hogy a kezén végigsimító farkok a hozzá legközelebb álló teremtményhez tartozik. A farkok ekkor az ég felé emelkedett, és rászegeződött egy a nyugati horizont felett alacsonyan fénylő égitestre. Aztán lefelé hajlott, és rámutatott a szondákra, aztán ismét a csillagra.

- Hát persze, a belső bolygó! - hadarta izgatottan Chouns. - A másik lakható bolygó! A szondák nyilván onnan kerültek ide... - A gondolat nyomán eszébe jutott valami, és döbbenet felkiáltott: - Hé, Smith, még csak meg sem vizsgáltuk a hiperatom-hajtóműveket!

Smith meghökkenően pislogott, mintha ő is megfeledkezett volna valamiről, aztán zavartan motyogta:

- Pedig akartam szólni... rendben vannak!

- Megjavítottad őket?

- Hozzájuk se nyúltam - felelte Smith. - De amikor a szondákat teszteltem, aktiváltam őket, és működtek. Akkor nem is kapcsoltam, teljesen megfeledkeztem arról, hogy baj volt velük. Na mindegy, a lényeg, hogy működnek.

- Akkor gyerünk! - kurjantotta Chouns. Fel sem merült benne a gondolat, hogy nem ártana aludniuk egyet.

A hatórás utazás alatt egyikük sem aludt. Mindvégig a műszerfalak előtt ültek, egyfajta mámoros állapotban, mintha kábítószerrel vettek volna magukhoz. Ezúttal is egy kopár területre tették le az úrhajót.

Délutánra járt az idő, a környéken szubtrópusi hőség uralkodott. Széles, sáros vizű folyó hömpölygött mellettük. A partjait megkeményedett sár borította, amelyben jókora üregek torkolatai sötétlettek.

A két ember kilépett a bolygó felszínére, és Smith rekedtes hangon felkiáltott:

- Chouns, azt nézd meg!

Chouns lerázta a válláról társa görcsösen markolászó kezét, és halkán megszólalt:

- Ugyanolyan növények... ilyen nincs...

De hiába hüledezett, a rózsaszín kelyheket, a szőrös szárazakat, a duzzadó, erezett rügyeket és az alsó tüskekoronát nem lehetett eltéveszteni. És a mértani pontossággal kimért sorok, a gondosan fellazított, fehér porral behintett talaj, az ösvények és öntözőcsatornák, mind-mind ugyanolyanok voltak, mint a másik bolygón.

- Az nem lehet, hogy eltévedtünk és visszafordultunk? - vetette fel Smith.

- Ó, vess már egy pillantást a napra! Kétszer akkorának látszik, mint korábban. És nézz csak oda!

A folyópart legközelebb eső üregeiből sárgásbarna színű, hajlékony testű teremtmények bújtak

elő, amelyeknek - akár csak a Földön a kígyóknak - egyetlen végtagjuk sem akadt. A körülbelül tíz láb hosszú, egy láb átmérőjű lények mindkét vége egyformán jellegtelen, egyformán gömbölyű volt. Középtájon, a testük felső részén dudorok sorakoztak. Ezek a dudorok, mintha csak egy adott jelre tették volna, kövér oválisokká duzzadtak, majd kettényílván ajaktalan szájjá alakultak, amelyek ütemesen nyíltak-zárultak, és furcsa, kopogó hangokat adtak ki - mintha száraz gallyak tucatjai ütődtek volna egymáshoz.

Aztán pontosan az történt, mint a másik bolygón. A lények kíváncsisága hamarosan kielégült, a félelmeik elpárologtak, és a legtöbben elküsztek a gondosan ápolt ültetvény felé.

Smith hatalmasat tüszentett, és kirobbanó lélegzetének ereje kisebb porfelhőt sodort le a dzsekije ujjáról. Először meglepetten pislogott, majd megcsapkodta a bal vállát, és megszólalt:

- A pokolba is, csupa por vagyok! - Hitetlenkedve nézte a ködként kavargó, újabb felhőt, aztán megcsapkodta Chouns hátát, és hozzátette: - És te is!

Mindketten vadul tüszögtek egy sort, majd Chouns megjegyezte:

- Alighanem a szomszéd bolygón szedtük össze.

- Csak nehogy allergiásak legyünk rá! - borongott Smith.

- Az lehetetlen - jelentette ki Chouns, azzal felmutatta az egyik szondát, és odakiáltott a kígyólényeknek: - Van ilyenetek?

Egy darabig nem történt semmi, de aztán halk csobbanások kíséretében néhány kígyó belesiklott a folyóba. Amikor ismét felbukkantak, ezüstösen csillogó vízinövények nyalábjait hozták magukkal, amelyeket valahová a testük alá, talán egy rejtett szájníylásba gyömöszöltek.

Ám ekkor az egyik, a többinél valamivel nagyobb teremtmény a jövevények felé kúszott, közben kissé felemelte, és jobbra-balra ingatta testének elülső végét, mintha keresett volna valamit. A két ember elé érkezve megállt, aztán a hátvonalán lévő dudor előbb lassan, majd riasztó gyorsasággal duzzadt egyre nagyobbra, végül halk pukkanással kettényílt. Odabent, a két lebeny között két szonda hevert, pontosan olyanok, mint a másik kettő.

- Uramatyám, hát nem gyönyörűek? - zihálta felindultan Chouns.

A kettévált duzzanat elvékonyodva megnyúlt, és egyfajta csáppá alakulva Chouns elébe tartotta a szondákat.

Chouns szinte úszott a boldogságban. Igen, Gamow-szondákat kapott, ugyanolyanokat, pontosan ugyanolyanokat, mint az előző bolygón. Kacagva ölelte magához a kincseket.

- Nem hallod, Chouns? - ordította Smith. - Az isten verjen meg, figyelj már rám!

- Mi van? - kérdezte Chouns, és csak halványan emlékezett arra, hogy a társa már legalább egy perce kiabál neki.

- Nézd a virágokat!

A kelyhek összezárultak, ugyanúgy, ahogy a szomszédos égitesten élő társaik. A sorok között a kígyólények felemelték a testük egyik végét, és a másik végén egyensúlyozva furcsa, szaggatott ütemben hajladoztak.

- Nehogy azzal gyere, hogy azért csukódtak be, mert leszállt az este! - mondta ekkor Smith. - Fényes nappal van!

- Másik bolygó, másfajta növények - felelte a vállát vonogatva Chouns, és felcsattant: - Gyerünk, tovább! Két szondát már kaptunk, de lesz itt több is!

- Indulunk haza! - vágott vissza Smith, azzal szilárdan megvetette a lábát, és galléron ragadta társát.

Chouns felé fordította kivörösödött arcát, és felháborodottan megkérdezte:

- Te meg mit művelsz?

- Ha nem jössz vissza azonnal a hajóra - felelte elszántan Smith leütlek, és visszavonszollak!

Chouns néhány pillanatig elbizonytalanodva toporgott, aztán az arcáról eltűnt a vad kifejezés, és megfeszített izmai sorban elernyedtek.

- Rendben, mehetünk - mondta végül.

A csillaghalmazból kivezető út felénél jártak, amikor Smith megkérdezte:

- Hogy érzed magad?

Chouns felült a priccsén, összeborzolta a haját, és álomittas hangon válaszolt:

- Jól, azt hiszem... újra normálisnak. Mennyit aludtam?

- Tizenkét órát.

- És te?

- Szundítottam egy keveset - válaszolta Smith, azzal tüntetőleg a műszerfal felé fordult, és elvégzett egy-két apró módosítást. Miután végzett, idegesen fészkelődve megkérdezte: - Tudod, hogy mi történt ott, azon a két bolygón?

- Miért, te igen? - kérdezett vissza vontatottan Chouns.

- Azt hiszem, igen.

- Valóban? Elmondanád?

- Ugyanazt a növényt láttuk mindkét helyszínen - felelte Smith. - Ezt hajlandó vagy megerősíteni?

- A leghatározottabban...

- Szóval, ez a növény valahogyan átkerült egyik bolygóról a másikra - fejtegette Smith. - Remekül megélt mindkettőn, viszont véleményem szerint az életerejének megőrzése érdekében olykor-olykor szüksége támadt keresztbeporzásra, vagyis a két fajta keveredésére. Ez a jelenség a Földön is eléggé gyakori.

- A keresztbeporzás az életerő megőrzése érdekében? Igen, tényleg az.

- Csakhogy ezúttal mi voltunk a közvetítők, akik elintézték a keveredést - folytatta Smith. - Leszálltunk az egyik bolygón, ahol pollen lepett be minket. Emlékszel rá, hogy a virágok bezárultak? Annak azután kellett történnie, hogy szabadjára engedték a pollenkészletüket. És emiatt tüszőgtünk annyit. Aztán leszálltunk a másik bolygón, és levertük a ruhánkról a pollent. Ezzel gyakorlatilag egy új hibrid születésénél bábáskodtunk. Kétlábú méhek voltunk, Chouns, ez az igazság. Mi poroztuk be azokat a virágokat.

- Egyébiránt, eléggé hálátlan szerep - jegyezte meg félénken mosolyogva Chouns.

- A pokolba is, nem erről van szó! - csattant fel Smith. - Hát nem látod, hol rejtőzik a veszély? Nem érted, hogy miért kell minél gyorsabban hazatérnünk?

- Miért?

- Mert az organizmusok a semmihez nem tudnak alkalmazkodni - felelte Smith.

- A jelek arra utalnak, hogy azok a növények a bolygóközi beporzáshoz alkalmazkodtak. Még fizetséget is kaptunk, akár a Földön a méhek. Csak minket nem nektárral fizettek ki, hanem Gamow-szondákkal.

- És?

- És a bolygóközi beporzás csakis úgy lehetséges, ha valaki vagy valami elvégzi a munkát. Ezúttal mi végeztük el, csakhogy mi vagyunk az első emberek, akik valaha behatoltunk ebbe a csillaghalmazba. Így aztán a múltban másfajta lényeknek kellett elvégezniük a beporzást. Talán ugyanazoknak, akik a kezdet kezdetén átszállították a növényeket egyik bolygóról a másikra. Mindez azt jelenti, hogy valahol ebben a csillaghalmazban értelmes lények élnek. Elég intelligensek ahhoz, hogy képesek legyenek űrhajót építeni. És erről a földieknek tudniuk kell!

Chouns lassan ingatta a fejét jobbra-balra, mire Smith megkérdezte:

- Szerinted hibás a gondolatmenetem?

Chouns a feje két oldalára tapasztotta a tenyerét, és szenvedő képet vágva felelt:

- Fogalmazzunk úgy, hogy elsiklottál sok minden felett.

- Például? - kérdezte mérgesen Smith.

- A keresztbeporzással kapcsolatos elméleted valószínűleg helytálló, már amennyire tudni lehet - magyarázta Chouns -, de néhány részletet nem vettél figyelembe. Amikor megközelítettük azt a csillaghalmazt, a hiperatom-hajtóműveink leálltak, méghozzá úgy, hogy az automata rendszerek nem tudták megtalálni, sem pedig kijavítani a hibát. Miután leszálltunk, meg sem próbáltuk helyrehozni a hajtóműveket. Sőt teljességgel megfélemlítettünk róluk. És amikor te később aktiváltad őket, tökéletesen üzemeltek. Ez a tény ugyanakkor annyira hidegen hagyott téged, hogy órák teltek el, mire megemlégtetted nekem.

- Vagy nézzünk másik példát! Amikor kiválasztottunk egy-egy kopár területet mindkét bolygón, és leszálltunk, milyen kényelmes közelségbe kerültünk egy-egy állat- csoporthoz, nem igaz? A puszta véletlenül múlt? És mindketten, mindkét helyszínen tökéletesen bíztunk abban, hogy a teremtmények jóindulatúak. És mielőtt kiléptünk a bolygók felszínére, eszünkbe sem jutott, hogy ellenőrizzük az atmoszférát. Űruha nélkül hagytuk el a hajót, és fel sem vetődött bennünk, hogy akár mérgező gázok is lehetnek a levegőben.

- És ami engem a leginkább bosszant, hogy tökéletesen meghülyültem a Gamow-szondák láttán. Miért? Értékesek ugyan, de annyira azért nem, és én általában nem szoktam elveszíteni a józan eszemet a gyors pénzkereset reményétől.

Smith mostanáig komor hallgatásba merülve hallgatta a társát, de ekkor közbeszólt:

- Én nem látom be, hogy amit elsoroltál, bármit is megváltoztatna.

- Ugyan már, Smith, te ettől sokkal okosabb vagy! Hát nem nyilvánvaló számodra, hogy mentális ellenőrzés alatt álltunk?

Smith félig gúnyos, félig kételkedő mosolyra húzta a száját, és metsző hangon megkérdezte:

- Megint azzal a pszionikus izével akarsz előhozakodni?

- Igen, a tények azok tények - felelte szemrebbenés nélkül Chouns. - Mondtam már neked, hogy a megérzéseim akár egyfajta kezdetleges telepátia megnyilvánulásai is lehetnek.

- Pár nappal ezelőtt még te sem hittél benne...

- Most már hiszek - válaszolta Chouns. - Nézd, én fogékonyabb vagyok, mint te, és a dolog rám erősebb hatást gyakorolt. Most, hogy vége van, jobban értem, mi történt, pontosan azért, mert rám erősebben hatott. Érted már?

- Nem - felelte nyersen Smith.

- Akkor figyelj még egy kicsit! - kérte Chouns, és tovább magyarázott: - Te magad mondtad, hogy a Gamow-szondák voltak a nektár, amivel rávettek minket, hogy elvégezzük a beporzást. Ezt te magad mondtad!

- Így van.

- Akkor viszont jogos a kérdés, hogy honnan származnak? Földi gyártmányok, még a gyártó nevét és másféle adatokat is le lehet olvasni róluk, betűről betűre. Viszont, ha ebben a csillaghalmazban még nem járt emberi lény, akkor hogyan kerültek ide? Akkor és ott egyikünk sem tette fel ezt a kérdést, és úgy tűnik, hogy téged még most sem nyugtalanít.

- Hát...

- Mit csináltál a szondákkal, miután beszálltunk a hajóba? Elvetted tőlem őket, erre még emlékszem.

- Beraktam őket a széfbe - válaszolta mentegetőző hanghordozással Smith.

- Hozzájuk nyúltál azóta?

- Nem.

- Hát én?

- Amennyire én tudom, nem.

- A szavamat adom, hogy nem nyúltam hozzájuk! Akkor mi lenne, ha most felnyitnánk a széfet?

Smith lassú léptekkel odament a válaszfalba épített széfhez. Rányomta a mutatóujját a leolvasóra, és miután a zárszerkezet engedett, kinyitotta az ajtót. Aztán anélkül, hogy belenézett volna, belenyúlt a szekrénybe. Az arca hirtelen eltorzult, majd döbbenet felkiáltva előbb csak meredten bámulta, majd előkotorta a széf tartalmát. Négy különböző színű, többé-kevésbé kocka alakú követ tartott a kezében.

- A saját érzéseinket használták fel, hogy irányíthassanak minket - mondta szelíden és lassan Chouns, mintha egyenként akarta volna beleplántálni szavait társa konok fejébe. - Rávettek minket, hogy azt higgyük: a hiperatom-hajtóművek meghibásodtak, és leszálljunk az egyik bolygón. Úgy sejtem, nem számított, hogy melyiken. Aztán rávettek minket, hogy azt higgyük: értékes műszereket kaptunk, miután leszálltunk az egyikén, és hanyatt-homlok rohanjunk a másikra.

- Kicsodák? - mordult közbe Smith. - A négy lábúak vagy a kígyók? Vagy mindkét faj?

- Egyik sem - felelte Chouns a növények tették.

- A növények? - visszhangozta kérdő hangsúllyal Smith. - A virágok?

- Minden bizonnyal. Azt láttuk, hogy két különböző faj egyedei gondozzák ugyanazt a növényféléseget. Miután mi magunk is állatok vagyunk, feltételeztük, hogy az állatok a gazdák. De miért kéne ebből kiindulni? A növények voltak azok, amelyeket az állatok gondoztak.

- Mi is gondozunk növényeket a Földön, Chouns! - mutatott rá Smith.

- Csakhogy mi meg is esszük őket! - vágott vissza Chouns.

- És talán azok az állatok is megeszik a növényeket - vitakozott Smith.

- Fogalmazzunk úgy, én biztosan tudom, hogy nem eszik meg őket - jelentette ki Chouns. - Nagyon ügyesen irányítottak minket. Emlékszel arra, hogy milyen körültekintően jártam el leszállás közben? Gondosan ügyeltem arra, hogy egy kopár területre tegyem le a gépet.

- Én nem éreztem hasonló késztetést.

- Mert nem te ültél a műszerfalnál, így aztán miattad nem aggódtak. Továbbá emlékszel arra, hogy bár a pollen tetőtől talpig betérített minket, nem vettük észre egészen addig, amíg meg nem érkeztünk a másik bolygóra? Akkor aztán levertük magunkról, alighanem parancsra.

- Még sosem hallottam ekkora örültséget! - felelte a fejét rázva Smith. - Ez képtelenség! Lehetetlen!

- Miért volna lehetetlen? - kérdezett vissza Chouns. - A növényekről nem feltételezzük, hogy intelligensek, mert nincs idegrendszerük. De azoknak alighanem van. Emlékszel azokra a kövér, erezett rügyekre? Ezenfelül a növények nem tudnak mozogni, viszont nincs is rá szükségük, ha pszionikus képességekkel rendelkeznek, és módjukban áll állatokat irányítani, amik viszont szabadon mozoghatnak. Rávehetik az állatokat, hogy kapálják, trágyázzák, öntözzék, beporozzák satöbbi őket. Az állatok a maguk együgyű odaadásával gondozzák a növényeket, és közben jól érzik magukat, mert a növények ráveszik őket, hogy jól érezzék magukat.

- Előre sajnállak - jelentette ki Smith színtelen hangon. - Ha odahaza, a Földön megpróbálsz másoknak is beadni ezt a mesét... már most sajnállak azért, amit kapni fogsz.

- Nincsenek illúzióim - dűnnyögte Chouns -, de mégis, mi mást tehetnék? Figyelmeztetnünk kell a Földet. Magad is láttad, mit műveltek az állatokkal.

- Rabszolgát csináltak belőlük, legalábbis szerinted.

- A helyzet ennél is rosszabb - felelte komoran Chouns. - A négy lábúak vagy a kígyólények, avagy mindkét faj, egykoron a fejlődésnek olyan magas fokára jutottak, hogy űrhajókat építettek. Máskülönben a növények nem lehetnének jelen mindkét bolygón. De aztán a növényekben pszionikus képességek alakultak ki, talán egy mutáns fajta egyedeiben, és ez felborította a fennálló rendet. Ha egy civilizáció eléri a maga atomkorát, onnantól kezdve szörnyű veszélyt jelent a környezetére. Így aztán a növények elintézték, hogy a gazdák minden tudásukat elfelejtsék; intelligencia nélküli, közönséges állatokká silányították őket.

Chouns elhallgatott néhány pillanatra, majd rekedtes hangon kifakadt:

- A pokolba is, Smith, azok a növények a világegyetem legveszélyesebb élőlényei! Értesítenünk kell az otthoniakat, nehogy más földlakók is behatoljanak abba a halmazba!

- Szerintem tévúton jársz - vélte felkacagva Smith. - Ha azok a növények valóban az ellenőrzésük alá vonták az agyunkat, miért engedtek el minket? Nem tartanak attól, hogy felhívjuk mások figyelmét a veszélyre?

- Látod, ezt nem tudom... - válaszolta rövid töprengés után Chouns.

Smith-nek ekkor visszatért a humorérzéke.

- Tudod, nem szégyellem bevallani, egy-két percre sikerült megszedítened! - közölte mosolyogva.

Chouns erőteljesen dörzsölgette a homlokát. Tényleg, miért engedték el őket? És ha már felvetődött a kérdés, miért érzi ezt az elfojthatatlan késztetést, hogy mihamarabb tájékoztassa a Földet egy olyan valamiről, amivel egyetlen földlakó sem fog kapcsolatba kerülni még legalább ezer évig?

Elszántan törte a fejét, és valami felderengett az elméje mélyén. Megpróbálta ugyan a felszínre hozni a gondolatot, de az távolabbra lebbent, és visszasüllyedt a tudatalattija mélyére. Egy pillanatig úgy érezte, hogy valami mintha eltaszította volna előle, de aztán ez a furcsa érzése is elhalt.

Egyedül azt tudta, hogy neki és Smith-nek a maximális teljesítménnyel kell működtetniük a

hajtóműveket, hogy sietniük kell...

Így aztán oly sok, megszámlálhatatlanul sok év után, ismét létrejöttek a megfelelő feltételek. Az anyanövény két különböző bolygón élő fajtájának protospórái találkoztak, összevegyültek, és rátapadtak az új állatok hajára, ruházatára és hajójára. Szinte azonnal kialakultak a hibridspórák - a hibridspórák, amelyek magukban hordozták mindazon képességeket, amelyek révén alkalmazkodhattak egy új bolygóhoz.

Az anyanövény még egy utolsó parancsot sugallt a jövevényeknek, és a spórák most csendesen várakoztak a hajón, amely iszonyatos sebességgel repítette őket egy új, gazdag világ felé, ahol majd szabadon mozgó teremtmények fogják kielégíteni minden szükségletüket és igényüket.

A spórák türelmesen várták (ezt a fajta, mindent legyőző türelmet egyetlen állat sem fogja megismerni soha), hogy megérkezzenek az új világba - a maguk parányi módján felfedezők mindahányan...

1956